

1968

DERK SIBOLT HOVINGA BOER EN
DICHTER UIT OOSTWOLD

*„Ik moet mij uiten
over symbolen
van de natuur”*

Van onze correspondent

OOSTWOLD — Voor Derk Sibolt Hovinga zijn de boerderij en het dichterschap altijd al twee moeilijk van elkaar te scheiden zaken geweest. Zij vormden steeds één geheel. „Als er moeilijkheden op de boerderij waren,” zegt hij, „zochten deze een uitweg in mijn gedichten. Begrijp me goed: een gedicht moet van binnen uit komen; daar heeft het verstand geen bemoeienis mee.”

Vele van Hovinga's gedichten zijn geënt op het leven in en om de boerderij, waarbij hij dan beslist niet in de eerste plaats de praktische zijde belicht. „Het gaat rij vooral om de schoonheid van de natuur en wat daar achter zit. De schepping, het leven, de gehele natuur is eigenlijk één mysterie.”

„Dat is ook 'n kant van het boerenleven. Velen denken alleen maar aan het materiële. Natuurlijk, dat is ook nodig. Maar dat is voor mij niet alles. Ik moet mij ook kunnen uiten over de symbolen van de natuur.” Hij wijst naar buiten waar de wind door de bomen naast 'tjn huis ruist. „Luister maar eens naar het zingen van de bladeren.”

Hovinga werd negen en vijftig jaar geleden geboren als zoon van een Oldambster boer. Hij doorliep het gymnasium in Winschoten en studeerde daarna twee jaar klassieke letteren aan de rijksuniversiteit in Groningen. „Toen had ik er schoon genoeg van,” zegt hij nu.

„Ik vond de studie wat droog en stond trouwens altijd al met één been in de boerderij.”

Half om half

Van student werd hij boer en liep achter de ploeg over de zware Groninger klei. Maar er waren momenten dat hij alles in de steek moest laten om zijn zieleroerselen op papier te zetten. „Wellicht ben ik dan ook nooit voor honderd procent boer geweest, maar ook nooit pur sang kunstenaar.”

Het dichten zat Hovinga al vroeg in het bloed. Hij heeft dat altijd in zijn eigen Groninger taal gedaan, want daar is hij ten slotte mee opgegroeid. Op het gymnasium al ontdekte hij dat het dialect ook voor andere doeleinden kan worden toegepast dan alleen maar voor dagelijks gebruik.

De literaire interesse bleef ook na de studententijd bestaan, doch de gedichten van Hovinga werden niet gepubliceerd (behoudens dan zo af en toe in een dorpskrantje). „Ik heb het voldoende zelfvertrouwen en ook geen uitgever.”

Meegroeien

Over zijn dichterschap: „Kijk, als je in het dialect begint te schrijven is het eigenlijk een stuk grond dat je moet ontginnen. Soms is het wel eens moeilijk om de juiste woorden te vinden. Dan moet ik het wel een half jaar laten liggen voor ik er uit ben.”

Hij betreurt het dat aan de scholen geen aandacht aan het dialect wordt geschonken. „Iedereen moet het kunnen lezen en schrijven,” is zijn mening. „Het dialect heeft z'n waarde. Het is iets waar de streek in leeft. Als het verdwijnt gaan ook de karakteristieke dingen verloren”

„Wanneer het dialect wil blijven moet het met de tijd meegroeien en dan is de eerste voorwaarde dat de mensen het kunnen lezen en schrijven. Het moet gelijk worden gesteld met het Nederlands. Maar, voegt Hovinga er nadrukkelijk aan toe, „ik hou niet van verplichting”.

„Ik voel er niet voor om een taal op te dringen. En ik ben ook heus niet zo dat ik beslist op één taal sta. Daar heb ik teveel talen voor geleerd. En iedere taal heeft een eigen waarde. Maar je vraagt je wel eens af: hoelang zal het dialect nog bestaan?

Overigens, hoelang zal onze cul-

tuur überhaupt nog bestaan? Die is ten slotte ook niet eeuwig.”

Toch schrijft de vrijgezelle Derk Sibolt Hovinga niet alleen om de taal te laten leven. „Je schrijft ook omdat je het niet laten kunt, omdat je wat kwijt moet”. In 1950 verscheen zijn eerste bundel, in 1959 zijn tweede, terwijl de derde thans in voorbereiding is en in druk proef reeds klaar ligt.

Financieel wordt Hovinga er echter niets wijzer van. Hij zegt: „Ik kan u dit wel vertellen: ik moet de eerste cent nog binnen krijgen. Maar ik ben al blij dat ik een uitgever heb. Een enkele krant betaalt me wel, doch dat is meer uitzodering dan gewoonte.”

Eenzijdig?

Over zijn gedichten: „Men heeft mij wel eens eenzijdigheid verweten en ook wel eens een beetje miskennd. Maar dat ligt ook vaak aan de instelling van de lezer. Een gedicht moet voor zichzelf spreken, doch de lezer moet ook een dichter hebben die hem ligt. Voor wat mijzelf betreft spreken diverse gedichten van Goethe mij echt aan. Dat komt ook, omdat ze in mijn lijn liggen. Daarom hebben ze mij ook beïnvloed.”

Toch is Hovinga ook wel eens afgeweken van het geijkte stramien. Dat was - bij voorbeeld - toen hij in 1939 met een neef een fietstocht naar Parijs ondernam. Hun belevenissen zette hij in het Gronings dialect op rijm in niet minder dan vijf en dertig coupletten.

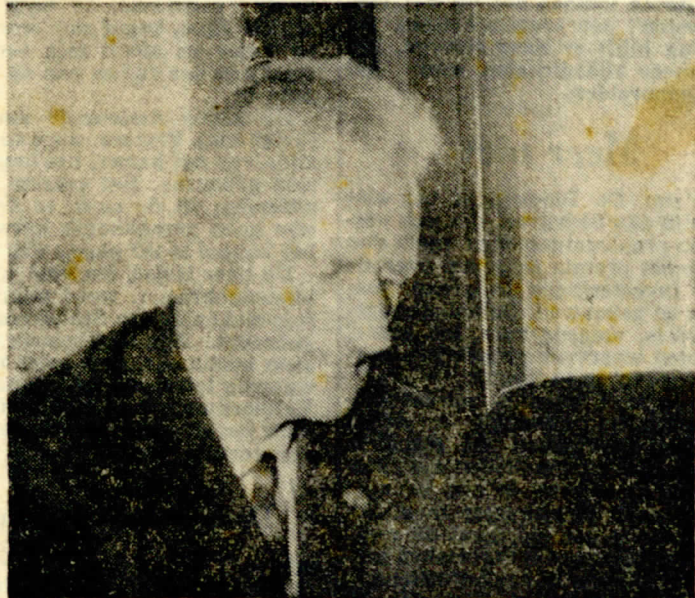
Na de oorlog bezocht hij opnieuw de Franse hoofdstad en breidde het gedicht uit tot zeventig coupletten. „Het is,” vertelt hij lachend, „nogal een beetje realistisch geworden. Ik heb er namelijk ook het nachtlevens in beschreven. Over de vraag of dat nu helemaal literatuur is wil ik me liever niet uitlaten.”

„Verskes maken”

Ik vraag hem of de dichter ook in deze tijd nog een taak heeft. Zijn antwoord: „Natuurlijk, de dichter heeft wel degelijk een taak; ook met betrekking tot de toekomst. Er moet een wisselwerking zijn tussen verleden, heden en toekomst. Dat mis ik zo vaak bij de Groninger schrijvers.”

„Bij hen trouwens niet alleen, maar ook bij de bevolking. Wij moeten van onszelf weten wat wij willen. Kijk eens naar de problemen hier in Oost - Groningen. O, ja, wij willen de schuld van alles wel aan 'n ander geven en wij willen alles wel van de regering hebben. Dat is fout. De schuld ligt bij onszelf, en wij moeten zelf wat van de toekomst maken.”

Hovinga loopt mee naar buiten; staart over de wijde vlakten van het Oldambster landschap. „Er zijn heel wat nuchtere Groningers”, zegt hij peinzend, „die vinden dat verskes maken toch maar van het tweede plan”. Dan steekt hij zijn hand uit. „Kom nog eens een keer langs”, vraagt hij.

D. S. HOVINGA
.....liever boer dan student.....